

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

NÕUKOGU DIREKTIIV 1999/74/EÜ,
19. juuli 1999,
millega sätestatakse munakanade kaitse miinimumnõuded
(EÜT L 203, 3.8.1999, lk 53)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Nõukogu Määrus (EÜ) nr 806/2003, 14. aprill 2003	L 122	1	16.5.2003
► <u>M2</u>	Nõukogu direktiiv 2013/64/EL, 17. detsember 2013	L 353	8	28.12.2013

NÕUKOGU DIREKTIIV 1999/74/EÜ,
19. juuli 1999,
millega sätestatakse munakanade kaitse miinimumnõuded

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 37,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

- (1) Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas 131/86 (puuris peetavate munakanade kaitse miinimumnõuded sätestanud nõukogu direktiivi 86/113/EMÜ kehtetuks tunnistamine) täites võttis nõukogu 7. märtsil 1988 vastu direktiivi 88/166/EMÜ ⁽⁴⁾;
- (2) direktiivi 88/166/EMÜ artiklis 9 nähakse ette, et komisjon peab enne 1. jaanuari 1993 esitama aruande teaduse arengust seoses kanade heaoluga eri pidamissüsteemide puhul ning nimetatud direktiivi lisa sätetest koos vajalike kohandamisetpanekutega;
- (3) põllumajandusloomade kaitset käsitlevas ja põllumajandusloomade kaitse Euroopa konventsiooni alusel koostatud nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiivis 98/58/EÜ ⁽⁵⁾ nähakse ette ühenduse normid konventsiooni põhimõtete elluviimiseks, mis muu hulgas hõlmab loomade füsioloogilistele ja etoloogilistele vajadustele vastava majutamise, söötmise, jootmise ja hooldamise;
- (4) 1995. aastal võttis põllumajandusloomade kaitse Euroopa konventsiooni alaline komitee vastu üksikasjaliku soovitus, mis hõlmab munakanu;
- (5) munakanade kaitse kuulub ühenduse pädevusse;
- (6) konkurentsitingimusi moonutada võivad erinevused takistavad loomade ja loomsete toodete turu korralduse tõrgeteta toimimist;

⁽¹⁾ EÜT C 157, 4.6.1999, lk 8.

⁽²⁾ EÜT C 128, 7.5.1999, lk 78.

⁽³⁾ EÜT C 101, 12.4.1999.

⁽⁴⁾ EÜT L 74, 19.3.1988, lk 83.

⁽⁵⁾ EÜT L 221, 8.8.1998, lk 23.

▼B

- (7) põhjenduses 2 nimetatud ja veterinaaria teaduskomitee arvamusel põhinevas komisjoni aruandes tullakse järeldusele, et praegustes puurides ja muude pidamissüsteemide kohaselt peetavate kanade heolutingimused on puudulikud ja nende teatavaid vajadusi ei ole sellistes puurides võimalik rahuldada; seetõttu tuleks mitmesuguseid näitajaid silmas pidades nimetatud tingimuste parandamiseks kehtestada võimalikult kõrged nõuded;
- (8) kindlaksmääratava ajavahemiku jooksul võib täiustamata puuride kasutamist teatavatel tingimustel, näiteks struktuuri- ja ruuminõuetele vastavuse parandamisel siiski jätkata;
- (9) tuleb säilitada tasakaal mitmesuguste arvesse võetavate aspektide, nagu loomade heaolu ja tervise, majanduslike ja sotsiaalsete kaalutluste ning keskkonnamõju vahel;
- (10) eri pidamissüsteemides kasvatatavate munakanade heaolu käsitleva uurimistöo jätkudes oleks asjakohane vastu võtta sätted, mis võimaldaksid liikmesriikidel välja valida ühe või mitu kõige sobivamat pidamissüsteemi;
- (11) komisjon peab esitama uue aruande koos seda aruannet arvesse võtvate asjakohaste ettepanekutega;
- (12) direktiiv 88/166/EMÜ tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada ja asendada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Käesolev direktiiv sätestab munakanade kaitse miinimumnõuded.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata:

— tootmisettevõtete suhtes, kus on vähem kui 350 munakana,

— tootmisettevõtete suhtes, kus kasvatatakse tõumunakanu.

Selliste tootmisettevõtete suhtes kohaldatakse siiski jätkuvalt direktiivi 98/58/EÜ vastavaid nõudeid.

Artikkel 2

1. Vajaduse korral kohaldatakse direktiivi 98/58/EÜ artiklis 2 antud mõisteid.

▼B

2. Lisaks kasutatakse käesolevas direktiivis järgmisi mõisteid:
- a) *munakanad* – liiki *Gallus gallus* kuuluvad munemisküpsed kanad, keda peetakse munade, kuid mitte haudemunade tootmiseks;
  - b) *pesa* – eraldi munemiskoht, mille põrand ei tohi olla lindudega kokkupuutuvast metallvõrgust ja mis on ette nähtud üksiku kana või kanade rühma (rühmapesa) jaoks;
  - c) *allapanu* – igasugune pude materjal, mis võimaldab kanadel oma etoloogilisi vajadusi rahuldada;
  - d) *kasutusala* – vähemalt 30 cm laiune ala, mille põranda kalle ei ületa 14 % ja mille vaba kõrgus on vähemalt 45 cm. Pesaalad ei loeta kasutusalaadeks.

Artikkel 3

Liikmesriigid peavad vastavalt neis omaksvõetud pidamissüsteemile või -süsteemidele tagama, et munakanade omanikud ja valdajad kohaldaksid lisaks direktiivi 98/58/EÜ ja käesoleva direktiivi lisa vastavatele sätetele ka iga allpool nimetatud süsteemi erinõudeid, seega:

- a) kas alternatiivsüsteeme käsitlevaid I peatüki sätteid;
- b) või täiustamata puure käsitlevaid II peatüki sätteid;
- c) või täiustatud puure käsitlevaid III peatüki sätteid.

I PEATÜKK

Alternatiivsüsteemide suhtes kohaldatavad sätted*Artikkel 4*

1. Liikmesriigid tagavad, et alates 1. jaanuarist 2002 vastavad kõik käesolevas peatükis nimetatud uued või ümberehitatud pidamissüsteemid ning esimest korda kasutuselevõetavad süsteemid vähemalt järgmistele nõuetele.

- 1) Kõik süsteemid tuleb varustada nii, et kõikide munakanade kasutuses oleksid:
  - a) kas söödaliinid, mille puhul serva pikkus linnu kohta on vähemalt 10 cm, või ringsööturid, mille puhul serva pikkus linnu kohta on vähemalt 4 cm;
  - b) kas jooksva veega joogirennid, mille puhul serva pikkus kana kohta on 2,5 cm, või jooksva veega ringjooturid, mille puhul serva pikkus kana kohta on 1 cm.

Lisaks peab nippel- või kaussjooturite kasutamise korral olema iga 10 kana kohta vähemalt üks nippel- või kaussjootur. Kombi- neeritud seadme puhul peab iga kana pääsema vähemalt kahe kauss- või nippeljooturi juurde;

▼B

- c) vähemalt üks pesa iga seitsme kana kohta. Rühmapesade kasutamise korral peab kõige rohkem 120 kana kohta olema vähemalt 1 m² pesapinda;
- d) asjakohased teravate servadeta õrred, millel iga kana jaoks on ruumi vähemalt 15 cm. Õrsi ei tohi kinnitada allapanu kohale, nendevaheline horisontaalkaugus peab olema vähemalt 30 cm ning õrre ja seina vaheline horisontaalkaugus peab olema vähemalt 20 cm;
- e) vähemalt 250 cm² allapanuala kana kohta, kusjuures allapanuga peab olema kaetud vähemalt üks kolmandik põrandapinnast.
- 2) Rajatiste põrandad peavad olema ehitatud nii, et nad piisavalt toetaksid linnu jalgade iga ettepoole suunatud küünt.
- 3) Lisaks punktides 1 ja 2 sätestatule nähakse ette järgmist.
- a) Kui on tegemist pidamissüsteemidega, mille puhul munakanad saavad vabalt liikuda eri tasapindade vahel,
- i) võib olla kõige rohkem neli ülestikust tasapinda;
  - ii) tasapindadevaheline vaba kõrgus peab olema vähemalt 45 cm;
  - iii) joogi- ja söödaseadmed tuleb paigutada nii, et kõikidel kanadel oleks neile võrdne juurdepääs;
  - iv) tasapinnad tuleb paigutada nii, et sõnnik ei langeks madalamatele tasapindadele.
- b) Kui kanad pääsevad uiteväljadele,
- i) peab mitu vähemalt 35 cm kõrgust ja 40 cm laiust ning hoone kogu pikkuses paigutatud väljapääsuava võimaldama otseväljapääsu; igal juhul peab 1 000 kanast koosneva rühma kohta olema üks kahemeetrise kogupikkusega ava;
  - ii) uiteväljad peavad olema:
    - loomkoormusele ja pinnase laadile vastava pindalaga, et vältida saastumist,
    - varustatud varjualusega, et kanu kaitsta halva ilma ja rõõvloomade eest, ning asjakohaste jooturitega.

▼B

- 4) Loomkoormus ei tohi olla suurem kui üheksa munakana 1 m² kasutusala kohta.

Kui kasutusala vastab kasutuspindalale, võivad liikmesriigid siiski kuni 31. detsembrini 2011 lubada loomkoormust 12 kana 1 m² kasutusala kohta nende tootmisettevõtete puhul, kes seda süsteemi kohaldatavad 3. augustil 1999.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 sätestatud miinimumnõudeid kohaldatakse kõigi alternatiivsüsteemide suhtes alates 1. jaanuarist 2007.

II PEATÜKK

Täiustamata puurides pidamise suhtes kohaldatavad sätted*Artikkel 5*

1. Liikmesriigid tagavad, et alates 1. jaanuarist 2003 vastavad kõik käesolevas peatükis nimetatud puurisüsteemid vähemalt järgmistele nõuetele:

- 1) iga munakana jaoks peab olema vabalt kasutada vähemalt 550 cm² horisontaalselt mõõdetud puuripinda, seejuures ei arvestata söödakao vältimiseks ettenähtud kumeraid servi, mis võivad kasutusala piirata;
- 2) puuris peab olema vabalt kasutatav söötur. Selle pikkus peab olema vähemalt 10 cm, mis on korrutatud puuris olevate kanade arvuga;
- 3) nippel- või kaussjooturite puudumise korral peab igas puuris olema punktis 2 nimetatud sööturiga ühepikkune jooksva veega joogirenn. Kombineeritud seadme puhul peab igas puuris olema vähemalt kaks nippel- või kaussjooturit;
- 4) puurid peavad olema vähemalt 40 cm kõrgused vähemalt 65 % ulatuses puuripinnast ega tohi üheski punktis olla madalamad kui 35 cm;
- 5) puuride põrandad peavad olema ehitatud nii, et nad piisavalt toetaksid linnu jalgade iga ettepoole suunatud küünt. Põranda kalle ei tohi ületada 14 % või 8°. Kui ei kasutata ristkülikukujuliste silmadega traatvõrku, võivad liikmesriigid lubada järsemat kallet;
- 6) puurid peavad olema varustatud sobiva küüsi kulutava materjaliga.

2. Liikmesriigid tagavad, et kanade pidamine käesolevas peatükis nimetatud puurides on keelatud alates 1. jaanuarist 2012. Lisaks ei tohi alates 1. jaanuarist 2003 käesolevas peatükis nimetatud puure ehitada ega esimest korda kasutusele võtta.

▼ M2

3. Erandina lõikest 2 võib Mayotte'is kui äärepoolseimas piirkonnas (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 349 tähenduses) (edaspidi: „Mayotte”) munakanade kasvatamist käesolevas peatükis osutatud puurides jätkata kuni 31. detsembrini 2017.

Alates 1. jaanuarist 2014 ei tohi Mayotte'is käesolevas peatükis osutatud puure ehitada ega neid seal esimest korda kasutusele võtta.

Mune, mis on pärit munakanu käesolevas peatükis osutatud puurides kasvatavatest ettevõtetest, turustatakse ainult Mayotte'is. Kõnealused munad ja nende pakendid tuleb selgelt märgistada eritähisega, mis võimaldab vajaliku kontrolli tegemist. Komisjonile tuleb selle eritähise selge kirjeldus esitada 1. jaanuariks 2014.

▼ B

III PEATÜKK

Täiustatud puurides pidamise suhtes kohaldatavad sätted*Artikkel 6*

Liikmesriigid tagavad, et alates 1. jaanuarist 2002 vastavad kõik käesolevas peatükis nimetatud puurid vähemalt järgmistele nõuetele:

- 1) munakanadel peab olema:
  - a) kana kohta vähemalt 750 cm² puuripinda, millest 600 cm² on kasutuspind; puuri kõrgus peab kasutusala väljaspool oleva ala puhul olema igas punktis vähemalt 20 cm ja iga puuri kogupindala peab olema vähemalt 2 000 cm²;
  - b) pesa;
  - c) allapanu nokkimise ja siblimise võimaldamiseks;
  - d) asjakohased õrred, millel iga kana jaoks on ruumi vähemalt 15 cm;
- 2) puuris peab olema vabalt kasutatav söötur. Selle pikkus peab olema vähemalt 12 cm, mis on korrutatud puuris olevate kanade arvuga;
- 3) igas puuris peab olema rühma suurusele vastav jootmissüsteem; nippeljooturite puhul peab iga kana pääsema vähemalt kahe kauss- või nippeljooturi juurde;
- 4) kontrolli, kanade puuripaneku ja puurist eemaldamise lihtsustamiseks peab puurikorruste vahel olema 90 cm miinimumlaiusega käik ning hoone põranda ja alumiste puurikorruste vahel peab olema vähemalt 35 cm kõrgune ruum;

▼B

5) puurid peavad olema varustatud sobiva küüsi kulutava materjaliga.

IV PEATÜKK

Lõppsätted*Artikkel 7*

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvad tootmisettevõtted on pädeva asutuse registreeritud ja neile on antud eraldusnumber, mis võimaldab kindlaks teha inimtoiduks ettenähtud turuleviidud munade päritolu.

Käesoleva artikli rakendamise meetmed nähakse ette enne 1. jaanuari 2002 artiklis 11 sätestatud korras.

Artikkel 8

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada pädeva asutuse kontroll käesoleva direktiivi sätete järgimise üle. Selle kontrolli võib ühendada muul eesmärgil tehtava kontrolliga.

2. Artiklis 11 sätestatud korras kindlaksmääratavast kuupäevast alates peavad liikmesriigid esitama komisjonile aruanded lõike 1 kohaselt tehtud kontrolli kohta. Komisjon esitab nende aruannete kokkuvõtte alalisele veterinaaromiteele.

3. Enne 1. jaanuari 2002 teeb komisjon artiklis 11 sätestatud korras ettepanekuid, kuidas ühtlustada:

- a) lõikes 1 nimetatud kontrolli;
- b) lõikes 2 nimetatud aruannete vormi ja sisu ning nende esitamise sagedust.

Artikkel 9

1. Käesoleva direktiivi nõuete ühetaoliseks kohaldamiseks võivad komisjoni veterinaarekspertid koos pädevate asutustega:

- a) kontrollida, kas liikmesriigid täidavad nimetatud nõudeid;
- b) teha kohapealset kontrolli, et tagada kontrolli vastavus käesolevale direktiivile.

2. Liikmesriik, kelle territooriumil kontrolli tehakse, annab komisjoni veterinaarekspertidele abi, mida need võivad vajada oma ülesannete täitmisel. Enne lõpparuande koostamist ja edasisaatmist tuleb kontrolli tulemusi arutada asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega.

▼B

3. Asjaomase liikmesriigi pädev asutus võtab kõik vajalikud meetmed kontrolli tulemuste arvessevõtmiseks.
4. Vajaduse korral võetakse käesoleva artikli kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad vastu artiklis 11 sätestatud korras.

Artikkel 10

Komisjon esitab nõukogule hiljemalt 1. jaanuaril 2005 veterinaaria teaduskomitee arvamuse põhjal koostatud aruande munakanade pidamise eri süsteemide ja eelkõige käesoleva direktiiviga hõlmatud süsteemide kohta, võttes arvesse nii eri süsteemide patoloogilisi, zootehnilisi, füsioloogilisi ja etoloogilisi aspekte kui ka nende tervise- ja keskkonnamõju.

Selle aruande koostamisel arvestatakse ka uurimust, mis käsitleb eri süsteemide sotsiaal-majanduslikku toimet ja nende mõju ühenduse majanduspartneritele.

Aruandele lisatakse aruande järeldotsi ning Maailma Kaubandusorganisatsiooni läbirääkimiste tulemusi arvessevõtvad asjakohased ettepanekud.

Nõukogu teeb nende ettepanekute kohta otsuse kvalifitseeritud hääletenamusega 12 kuu jooksul alates ettepanekute esitamisest.

▼M1*Artikkel 11*

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 178/2002⁽¹⁾ artikli 58 kohaselt moodustatud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale artiklile, artikleid 5 ja 7 kohaldatakse 1999/468/EÜ⁽²⁾ otsuse.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

▼B*Artikkel 12*

Käesolevaga tunnistatakse direktiiv 88/166/EMÜ alates 1. jaanuarist 2003 kehtetuks.

Artikkel 13

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ning võimalikud sanktsioonid hiljemalt 1. jaanuaril 2002. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

⁽¹⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼B

2. Asutamislepingus sätestatud üldeeskirju järgides võivad liikmesriigid oma territooriumil munakanade kaitseks säilitada või kohaldada käesoleva direktiiviga sätestatutest rangemaid sätteid. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõikidest sellistest meetmetest.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 14

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 15

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

LISA

Lisaks direktiivi 98/58/EÜ lisa vastavatele sätetele kohaldatakse järgmisi nõudeid.

1. Kanade omanik või nende eest vastutav isik peab kõiki kanu kontrollima vähemalt kord päevas.
2. Helitaset tuleb vähendada miinimumini. Püsivat või ootamatut müra tuleb vältida. Ventilaatorid, söötmis- või muud seadmed tuleb ehitada, paigaldada ning töös ja korras hoida nii, et nad tekitaksid võimalikult vähe müra.
3. Kõikides hoonetes peab olema küllaldane valgus, et kõik kanad oleksid selgesti nähtaval ja hästi näeksid ning võiksid oma ümbrust uurida ning tavapäraselt toimida. Loomuliku valguse puhul peavad valgusavad paiknema nii, et valgus jaguneks ruumis ühtlaselt.

Pärast esimesi kohanemispäevi peab valgusrežiim aitama vältida tervise- ja käitumisprobleeme. See režiim peab järgima 24 tunni rütmi ning sisaldama küllaldast katkematut soovitatavalt päevast ühe kolmandiku kestvat pimedat aega, et kanad võiksid puhata ning saaks vältida selliseid probleeme nagu immunoloogilist depressiooni ja silmade väärarenguid. Valguse hämardudes võiks kanadele võimaldada küllaldase kestusega videvikuaega, et nad võiksid häirimatult ja vigastamatult oma kohtadele asuda.

4. Kanadega kokkupuutuvaid hooneosi, seadmeid või riistu tuleb regulaarselt põhjalikult puhastada ja desinfitseerida ning seda tuleb teha alati, kui üks kanapartii välja viiakse ja enne, kui uus partii sisse tuuakse. Kui kanad on puuris, tuleb kõiki pindu ja seadmeid hoida rahuldavalt puhtana.

Sõnnik tuleb eemaldada nii tihti kui vajalik ja lõpnud kanad iga päev.

5. Kanade väljapääsemise vältimiseks peavad puurid olema nõuetekohaselt varustatud.
6. Kahe või enama puurikorrusega ruumis peavad olema vastavad seadmed või tuleb võtta asjakohaseid meetmeid kõigi korruste raskusteta kontrolli võimaldamiseks ja kanade eemaldamise lihtsustamiseks.
7. Puuri lahendus ja mõõtmed peavad võimaldama täiskasvanud kana eemaldamist tarbetute kannatuste või vigastusteta.
8. Ilma et see piiraks direktiivi 98/58/EÜ lisa punkti 19 sätete kohaldamist, tuleb keelata igasugune sandistamine.

Sulgede nokkimise ja kannibalismi vältimiseks võivad liikmesriigid siiski lubada noka lühendamist, kui seda teeb kvalifitseeritud personal alla 10 päeva vanuste munatootmiseks ettenähtud kanade puhul.